

Vi Tiểu Huyền Không Tử

[01]

-ooOoo-

Vi Tiểu là gì?

Phải chăng là "niêm hoa vi tiểu" hay những nghịch lý khôi hài?
Là nụ cười bao dung hỷ xả hay những lời châm biếm chua cay?
Là tiếng cười vang tự đáy lòng hay chỉ là cái nhếch môi vô tâm vô sự?
Là công án Thiền của thời đại hay chỉ là những chuyện tiểu thường tình?
Là dụng tâm chỉ trích phá hoại hay thiện ý khai thị mạch nguồn?

...

Là gì cũng được, xin tùy các bạn!

Huyền Không Tử.

Cá Rô Cây

Lão hành khất vào ngôi trong hiên chùa bắt đầu bữa ăn xin được trong ngày: Ít vát com, muối và... một con cá rô cây.

Người gác chùa quan sát bữa ăn, thấy con cá rô cây, ông châm biếm:

- Này ông lão, ông làm gì với con cá gỗ ấy, hay cuối cùng cũng chỉ com với muối?

Lão hành khất đưa tay chỉ tượng Phật bằng đá trên tòa sen giữa Chánh điện, trả đũa:

-Này ông bạn, còn bạn làm gì với tượng Phật đá kia, hay cuối cùng cũng chỉ vô minh với ái dục?

Buôn Bán.

Mỗi ngày hai thời Kinh, không lần nào Sư vắng mặt, dù khi mưa gió, nóng bức, khi tụng cùng chúng hay lẫn một mình.

Trong viện có vị Tăng ưa thích phóng khoáng, bất chấp nghi lễ, rất ít tụng kinh lễ Phật. Một hôm gặp Sư, Vị Tăng nói:

- Được lợi ích gì mà Thầy tụng kinh?

Sư đáp:

- Lại thêm một gã thầy chùa buôn bán.

Tiếng Hét

Sư đang giảng thao thao trước thính chúng. Có người đứng dậy hét lớn:

-Xưa Lâm Tế chỉ với một tiếng hét đủ khai được đạo,đâu cần lắm lời như vậy.

Sư hét!

Người kia ôm tai chuẩn mắt. Sư nói:

- Tưởng là con cháu Lâm Tế, té ra chỉ là loài một sách.

Lặng Lẽ

Gã thanh niên xin thọ giáo Thiền Sư chỉ cửa sổ thiền đường bảo:

- Hãy nhìn cảnh vật bên ngoài với tâm lặng lẽ.

Từ đó mỗi ngày anh đến thiền đường thực hành lời dạy, quả nhiên tâm hồn thanh thản, nhẹ nhàng; một đám mây trôi qua trên bầu trời, những giọt sương long lanh đầu ngọn cỏ, con chim hót trên cành, đóa hoa vàng mới nở, gió thoảng, lá bay... nhất nhất đều hiện ra trước cái nhìn trong sáng hồn nhiên và lặng lẽ. Anh sung sướng nhủ thầm: "Thế là mình đã thể nhập vạn pháp".

Rồi một buổi sáng mùa xuân, bên cửa sổ thiền đường bỗng hiện bóng dáng một giai nhân tuyệt sắc. Giữa muôn hoa rực rỡ, giữa ánh nắng bình minh, nàng xuất hiện như một tác phẩm nghệ thuật toàn bích và sống động.

Tim anh đập mạnh, trí anh bàng hoàng, tâm anh giao động đến nỗi thiếu nữ đã đi qua tự bao giờ mà tưởng chừng như bóng dáng vẫn còn lảng vảng đâu đây, khi ẩn khi hiện, khi còn khi mất...

Mây, nắng, cỏ, cây ngoài cửa sổ đều trở nên mờ ảo, chừng như chỉ còn lại đâu đó một bóng hình như hư như thực.

Chợt nhớ lời Thầy dạy. Anh giật mình định thần nhìn ra cửa sổ. Cảnh vật lại hiện ra, nhưng chẳng bao lâu lại chìm đi sau một bóng hình mờ ảo. Anh buồn bực, nhủ thầm: "Thế là mình đã đánh mất tâm thể vạn pháp".

Không sao giải quyết được sự xung đột nội tâm này, anh quyết định gặp Sư để trình bày tâm bệnh, xin lời chỉ dẫn.

Sư nói:

- Hãy nhìn hình bóng bên trong với tâm lặng lẽ.

Ló Đuôi Mèo.

Khách đến viếng Sư, hỏi:

- Yếu nghĩa chuyện Nam Tuyền trăm miêu là gì?

Sư rót trà nói:

- Dùng trà đi tất gặp Nam Tuyền.

Đứng hầu sau lưng, Vô Văn nói nhỏ với Đa Văn:

- Mèo của ông ấy mới ló đuôi đã bị Thầy chặt rồi.

Cũng Sẽ Quyên Sinh.

Một chàng thanh niên thất thủ leo lên núi, định nhảy xuống vực sâu tự tử. Bỗng Đạo Sĩ Cầu Đắc ở trong núi xuất hiện kịp thời ngăn cản:

- Sao con lại quyên sinh?
- Thưa vì con chán đàn bà. Không người đàn bà nào trung thành cả.

Đạo Sĩ nói:

- Nhưng nếu có người đàn bà trung thành với con mãi mãi thì con cũng sẽ quyên sinh.

Thế Nhập Vạn Pháp.

Đạo Sĩ Cầu Đắc đến yết kiến Sư, hỏi:

- Thế nhập với vạn pháp làm một có được chăng?

Sư nói:

- Chứ ông tưởng vạn pháp với ông là hai được sao?

Hành Chưa Hết.

Hai chú tiểu đang quét sân, Thức bỏ chổi buồn rầu tâm sự:

- Có lẽ tôi phải từ giã chú đi tìm Thầy học đạo. Ở đây suốt ngày chỉ quét với tước, không được học cũng chẳng được hành. Thầy mình có dạy gì đâu.

Tâm nói:

- Sao Thầy lại không dạy?
- Thầy dạy gì?
- Từ khi nhập viện, Thầy đã ân cần giao cây chổi này cho Đệ và dạy: "Con hãy quét sân".

Thức hỏi:

- Chỉ thế thôi sao?
- Vâng, chỉ có thế mà Đệ hành chưa hết còn phải học hành thêm gì nữa!

Học Đạo

Đa Văn đến học đạo. Sư hỏi:

- Người định học bằng tâm hay bằng trí?

Thường nghe Sư giảng đừng đem trí phân biệt mà học đạo nên Đa Văn thưa:

- Dạ, bằng tâm.

Sư nói:

- Không được.

Hôm sau Đa Văn lại đến hỏi Sư:

- Vậy Thầy học đạo bằng tâm hay bằng trí?

Lúc ấy Sư đang ăn táo. Gọi:

- Này!

Đa Văn nhìn lên. Sư đưa trái táo Đa Văn vừa đón lấy. Sư hỏi:

- Bằng tâm, hay bằng trí?

Không Phải Để Bực Mình

Chú Trí rất bực mình về việc chú Thân và chú Tâm thường hay bất hòa không chịu nổi, chú đến bạch Sư:

- Hai chú ấy gây gổ nhau hoài sao Thầy không khuyên răn hòa giải?

Sư chỉ cười. Trí càng bực mình:

- Sao Thầy lại cười?

- Còn con, sao con lại bực mình?

Trí nói:

- Hai chú ấy gây gổ nhau hoài mà con không bực mình sao được.

Sư nói:

- Còn ta cười vì thấy hai chú ấy đâu có gây gổ cốt để con bực mình.

Để Quá Mà!

Đa Trí đang ngồi lẩm bẩm:

- Khó thật, khó thật!

Vô Văn đi qua hỏi:

- Gì mà khó giữ vậy?

Đa Trí liền nói:

- Này Đệ, làm sao biết được gà sinh trước hay trứng sinh trước?

- À, chuyện đó thì dễ quá mà.

Đa Trí ngạc nhiên:

- Thật vậy sao?

Vô Văn bật cười:

- Có gì đâu, ý Huynh sinh ra trước đây.

Được Cú Gieo

Sư ra vườn thấy Vô Đắc đang cuốc đất, hỏi:

- Nghĩ thì gặp sở tri chương, làm thì gặp phiền não chương. Phải như thế nào?

Vô Đắc ngưng cuốc đáp:

- Thừa Thầy, đất đã cuốc xong, chỉ chờ hạt giống.

Sư đưa gói hạt giống nói:

- Được, cứ gieo đi!

Thấy Từ Xa

Hỏi:

- Chân lý chỉ có một, sao đạo Phật có quá nhiều môn phái, mỗi phái mỗi khác, tất trong đó chỉ có một phái đúng mà thôi.

Sư nói:

- Chân lý chỉ có một, nhưng đó là đứng từ xa.

- Như vậy đến gần thì có nhiều sao?

- Phải, như đứng từ xa anh thấy núi chỉ một màu xanh duy nhất, nhưng lại gần mới thấy rõ muôn sai ngàn khác. Anh nghĩ thế nào nếu người đi chơi núi chỉ thấy toàn một khối màu xanh?

- Tất nhiên là chán.

Sư nói:

- Cũng vậy, Chân lý chỉ có một thì chán biết là bao!

Sửa Đổi Thiên Nhiên.

Ngồi dưới gốc cây Bồ Đề Đa Văn nói:

- Thiên nhiên có những điều bất cân xứng cần phải sửa chữa lại.

Vô Văn hỏi:

- Cái gì bất cân xứng?

Đa Văn ví dụ:

- Như bên kia, cây dừa hầu nhỏ như vậy mà trái thật to tướng, còn cây Bồ Đề này to tướng mà trái lại nhỏ xíu!

Ngay khi đó một trái Bồ Đề rơi trên đầu Đa Văn. Vô Văn nhân cơ hội nói:

- May chú chưa kịp sửa lại, chứ nếu trái Bồ Đề to bằng trái dưa hấu thì còn gì là cái đầu của chú nữa!

Toàn Thiện Toàn Năng.

Hai chú tiểu lại bàn cãi:

- Chú có tin Thượng Đế toàn diện toàn năng không?
- Sao lại không?
- Nếu Thượng Đế toàn thiện sao thế gian đầy cả bất công, còn nếu toàn năng sao thế gian lại bất toàn?
- Theo chú thì làm sao cho công bình và toàn bích?
- Công bình thì ai ai cũng phải hạnh phúc như nhau. Toàn bích thì mọi loài phải tốt đẹp không bị hư hoại.
- À, hèn gì ngày nay người ta ưa thích tượng đá và hoa nylon.

Đa Văn Bác Học.

Đa Văn hỏi:

- Làm sao để trở thành người nghe nhiều học rộng?

Sư đáp:

- Không bị bọn đa ngôn lường gạt.

Phật Hay Ma?

Sư đến viếng xưởng đắp tượng thấy pho tượng quái dị, hỏi chủ nhân:

- Đây là tượng gì?
- Tượng Phật.

Sư nói:

- Phật sao giống như ma vậy?
- Phải thấy "chư tướng phi tướng" mới thấy Như Lai.

Sư nói:

- Ta e rằng phi tướng tức ma!

Nguyện Đi Theo

Sau buổi lao tác mệt mỏi, hai chú tiểu ngồi nghỉ dưới gốc cây đa. Vô Văn chợt hỏi Đa Văn:

- Nếu được chọn tái sinh, chú chọn cảnh giới nào?

Đa Văn nói ngay:

- Chỗ nào ăn ngon, mặc đẹp, vui chơi khỏi làm gì cả, tôi xin vào đó.
- Nếu vậy, tôi nguyện theo chú.
- Ừa, bộ chú cũng thích du hí hả?

Vô Văn nói:

- Không, tôi phải theo để chữa bệnh cho chú.

Cầu Đắc Với Vô Đắc

Từ khi Đạo Sĩ Cầu Đắc đến nhập viện đã trở thành bạn thân với chú tiểu Vô Đắc. Một già, một trẻ quần quít bên nhau. Vô Đắc rất thích Đạo sĩ biểu diễn thần thông. Có lần Vô Đắc xin học pháp thuật. Đạo Sĩ nói:

- Cháu đổi tên với ta đi đã.

Cũng Tiên Đoán.

Một nhà tiên tri nói rằng thế giới sau này sẽ là một bình minh tươi sáng trong đó con người được sống tự do không có luật lệ ai muốn ở đâu thì ở, làm gì thì làm, đi đâu cũng được không ai ràng buộc.

Nghe vậy, Vô Đắc thưa:

- Cháu cũng tiên tri về một thế giới tương lai khác.
- Thế giới nào?
- Thưa, thế giới đó sau thế giới mà bác vừa tiên đoán. Nhà tiên tri ngạc nhiên hỏi:
- Thế giới đó ra sao?
- Thưa, bây giờ người ta lại thích sống khuôn khổ, luật lệ sau khi đã mệt mỏi rong chơi, chán chường phóng túng.

Tinh Tấn Hay Làm Biếng.

Đạo sĩ Cầu Đắc kể với Vô Đắc: Sau khi luyện được phép thần thông ngồi trên mây bay từ nơi này qua nơi khác như ý muốn, ta hãnh diện khuyên một người bạn:

- Nay bạn! Hãy cố gắng luyện pháp môn này chỉ cần trì chí ít năm là thành công.

Bạn ta hỏi:

- Thành công để làm gì?

Ta giải thích:

- Bạn không thấy sao, với sở đắc này, Tôi có thể đi đây đó dễ dàng, không mệt nhọc gì cả.

Bạn ta nói:

- À, thì ra Huỳnh tinh tấn chỉ để được làm biếng.

Ngoài Da

Sư gặp Vị Tăng nổi tiếng về Thiền định.

Hỏi:

- Ông ta như vậy có được gì không?

Vị Tăng thưa:

- Tâm tôi đã định tĩnh không còn ham muốn dục lạc nữa.

- Thế thì ông chỉ mới được ngoài da.

- Vậy phải làm sao để được giải thoát hoàn toàn?

- Ấy, ông lại tính chuyện ngoài da nữa?

Thế Là Thế Nào?

Thị giả của Phật Tổ xuống trần xem thời mạt pháp. Đi qua một nơi chuyên phát hành Kinh sách, Ngài thấy vô số cuốn nói về Thiền định, giải thoát về tâm vương, tâm sở, các tướng Niết bàn, về Phật tính, Pháp thân, Chân như, Tịnh độ...

Cuối cùng, Ngài chú ý đến một cuốn nhan đề "Đức Phật". Lật ra xem thấy giới thiệu tác giả là một vị Luận sư nổi tiếng, tinh thông Tam Tạng. Ngài liền vận dụng thần thông xem một mạch hết cuốn sách dày cả ngàn trang, trong đó mô tả hình tướng, cách lập hạnh, giới luật, thiền định, thần thông, trí huệ, sở đắc, sở chứng, giác ngộ, giải thoát... của Phật - Tổ Thích Ca.

Đọc xong vị thị giả của Phật Tổ đứng ngơ ngác một hồi lâu rồi cau mày than thở:

- Vị luận sư này nói gì sao ta không hiểu kia, hay là còn có vị Phật Thích Ca nào khác?

Cha Và Con

Ông lão hàng xóm kể cho Vô Văn nghe câu chuyện.

Tôi có bốn đứa con. Đứa thứ nhất bảo: "Mọi việc đều đã được an bài" và nó sống buông theo định mệnh.

Đứa thứ hai bảo: "Anh cứ ngồi đó mà định với mệnh, còn tôi, tôi sẽ tạo lấy tương lai". Và suốt ngày nó toan với tính.

Đứa thứ ba bảo: "Chẳng cần biết quá khứ đã an bài hay tương lai đầy tính toán, tôi chỉ biết có hiện tại mà thôi". Và nó sống tận hưởng cái gọi là hiện tại của nó.

Thằng thứ tư ít nói, ít cười, không màng mọi sự. Hỏi ra nó mới nói: "Quá khứ đã qua rồi, tương lai ai biết được, hiện tại chỉ vô thường, chẳng có gì được cả". Và nó sống chẳng khác nào một nhà Ấn sĩ thâm sơn.

Thấy chúng bất hòa, ai theo ý nấy, không ai nhường nhịn, tôi gọi chúng la rầy.

Chúng hỏi:

- Thế còn Ba chủ trương làm sao?

Tôi nói:

- Tao hả? Tao là cha tụi bay chứ làm sao!

Muốn Đắc Gì?

Sư đang đàn bảo tăng chúng ngồi tĩnh tọa. Lát sau Sư nói:

- Hôm nay tọa thiền có ai được gì không?

Một vị Tăng thưa:

- Con chỉ bị muỗi chích đau muốn chết.

Sư nói:

- Chứ người muốn đắc gì?

Sợ Thành A-La-Hán

Trong khóa thiền Tứ niệm xứ, Thiền sinh được giảng là nếu tinh tấn niệm, tỉnh giác hành giả có thể đắc quả A La Hán trong vòng 7 ngày. Nên sau người ta thấy một Thiền sinh đâm ra đùa giỡn vui chơi. Đạo bạn trách:

- Sao không tinh tấn tu niệm mà lại đùa giỡn vậy?

Thiền sinh giải thích:

- Tôi biết chứ, nhưng nếu sau bảy ngày mà tôi đắc quả A La Hán thì làm sao còn đùa giỡn được nữa.

Ngã Mạn.

Sư không ăn chay. Một tín đồ tỏ vẻ không phục không chịu đánh lễ.

Sư nói:

- Chỉ mới được một bụng rau cải mà đã ngã mạn như thế, huống nữa được "Làm Phật" thì ngã mạn biết chừng nào.

Đấng Brahman Bất Động

Thiên sứ xuống trần thấy một đạo sĩ đang tuyệt thực, ngồi ngay ngắn trong trong tịnh thất kín đáo yên tĩnh, thân tâm bất động. Thiên sứ hỏi:

- Đạo sĩ ngồi như vậy để làm gì?

- Để thể nhập Đấng Brahman

Thiên sứ ngơ ngác nhủ thầm:

- Đấng chí tôn ban cho hần uống, ăn, đi, đứng, hoạt động, hiểu biết, tư duy, ngủ nghỉ... có cái nào ngăn trở hần thể nhập với Ngài đâu. Hay là hần muốn Ngài phải bất động theo hần?

Kỳ Thị Pháp Môn

Một hành giả nhờ tu theo pháp môn niệm Phật "BUDDHA" của truyền thống Nam Tông (Theravàda) sau khi chết được sinh về Thiên đàng với chức gác cổng.

Ít lâu sau lại có một người từ hạ giới được siêu thăng. Vừa bước vào cổng người ấy đã bị chặn lại:

- Ông từ đâu đến?

- Dạ, từ cõi người.

- Tu pháp môn nào?

- Dạ, niệm Phật "Di Đà".

Vị gác cổng Thiên đàng liền đóng cửa nói:

- Vậy thì không được vào, xuống đi.

Minh Sát Tuệ

Người lãnh trách nhiệm quét dọn Thiên đường đang làm việc. Sư bước vào. Người ấy hỏi:

- Hành minh sát tuệ có khó không?

Sư nói:

- Từ lâu ta có nghe người than van gì về việc quét tước đâu?

Ma Ba-Lị

Có ông Tăng du học về nước.

Để chứng tỏ mình có bằng cấp văn học Phật Giáo, ông đọc cho Sư nghe nhiều tràng tiếng Pāli và Sanskrit.

Vô Văn thất kinh nói với Đa Văn:

- Chắc là ông bị Ma Ba-lị nhập rồi!

Nghe Pháp Thuyết

Một nhóm tín đồ đến thỉnh Sư thuyết pháp.

Sư nói:

- Quý vị nghe thuyết pháp đã nhiều bây giờ phải lo nghe pháp thuyết đi chứ.

Thiên Mệnh Hoặc Tự Do.

Sư giảng:

- Chớ vọng động theo tư dục mà tạo tác nghiệp chướng, hãy sống thuận theo pháp. Thuận Pháp là thuận Chân như, là "Vâng ý cha" là "thuận thiên lập mệnh" cũng là "huyền chỉ hựu huyền" vậy.

Hỏi:

- Thuận thiên mệnh thì còn gì là tự do?

Sư đáp:

- Tự do của người đâu?

Mất 32 Thân

Hỏi:

- Vì sao Đức Quán Thế Âm không dùng thần thông để loại trừ tà ác, khổ nạn và ngoại đạo tà giáo cho chúng sinh đồng vào cảnh giới Cực lạc?

Sư nói:

-Ui cha! Nếu người được như ý thì Bồ Tát mất hết 32 thân.

Mục Đích Phạm Hạnh

Thấy tu viện của Sư tổ chức tốt đẹp có người hỏi:

-Phải chăng mục đích đời sống phạm hạnh dưới sự hướng dẫn của Thầy là đào tạo tăng tài cho Giáo Hội.

Sư nói:

- Không, bản nguyện của ta là giúp họ có khả năng "ra đời".

Thượng Đế Nói.

Một đệ tử xuống núi đến từ già Sư với tâm trạng bất an:

- Xin Thầy ban cho một lời tối hậu.

Sư nói:

- Ta chẳng có gì để khuyên dạy. Hãy lắng nghe, Thượng Đế sẽ nói với con những gì Ngài muốn nơi con và trả lời những gì con muốn ở Ngài.

Người đệ tử lạy tạ ra đi.

Ít lâu sau Y trở về với vẻ phờ phạc:

- Bạch Thầy, Thượng Đế nói với con quá nhiều.

-ooOoo-

[Đầu trang](#) | [01](#) | [02](#) | [03](#) | [Mục lục](#)

Chân thành cảm ơn Đại đức Giác Đồng đã gửi tặng phiên bản vi tính (Bình Anson, tháng 04-2001).

[\[Trở về trang Thư Mục\]](#)

update: 19-04-2001

**Vi Tiểu
Huyền Không Tử**

[02]

-ooOoo-

Tứ Niệm Xứ

Thiền sinh hỏi:

- Thế nào là Tứ niệm xứ?

Sư đáp: - Ai hỏi đó?

Tu Sửa

Hỏi:

- Tu có phải là sửa không?

Sư nói:

- Không phải.

- Vậy là không sửa?

- Cũng không phải.

- Phải làm sao?

Sư đáp:

- Không sửa thì kẹt cái này, sửa thì thành ra cái khác.

Kinh Pháp Hoa Của Ông Đâu?

Trong thời ấy tôn giáo bị hạn chế. Kinh sách không được in mà tín đồ lại đua nhau đi thỉnh Kinh sách. Một trong những bộ Kinh hiếm hoi nhất lại được nhiều người tìm kiếm nhất là Kinh Diệu Pháp Liên Hoa.

Có người đến xin Sư chỉ dẫn cho ở đâu có kinh Pháp Hoa để thỉnh. Sư hỏi:

- Thế còn Kinh Pháp Hoa của ông đâu?

Không Giống Nhau

Một nhà Nho chủ trương "thân dân" vào đời, cải thiện xã hội, cứu độ nhân sinh.

- Sao không nhập thế cứu nước an dân?

Sư nói:

- Đã có ông giúp đời cần gì đến bản đạo.
- Nhưng mỗi người làm mỗi việc khác nhau chứ!

Sư nói:

- Thì tôi có làm giống ông đâu.

Không Chấp Thủ

Được hỏi về hạnh tu, vị khất sĩ du phương trả lời:

- Tôi sống hạnh không trụ, không dính mắc, không chấp thủ... nên tôi được tự do, không ràng buộc.
- Ngài có thể cho tôi y bát của Ngài không?
- Không.
- Thế sao gọi là không chấp thủ?

Vị khất sĩ than:

- Oan ba đời Chư Phật!

Không Có Mục Đích

Một võ sư lừng danh hỏi người đệ tử mới nhập môn:

- Con muốn học võ à?
- Vâng, con muốn học võ để chiến thắng kẻ địch.
- Còn nghĩ đến chiến thắng và kẻ địch thì chưa học võ được.
- Vậy con học võ chỉ để tự vệ thôi.
- Còn đề kháng tự vệ cũng vẫn chưa được.
- Nếu vậy con học võ để làm gì?

Võ sư nói:

- Lại để làm gì! Quên mục đích đi không được sao?

Đệ tử ngạc nhiên:

- Nhưng làm thế nào có thể học võ mà không có mục đích?

Võ sư bước ra giữa võ đường ung dung nói:

- Hãy bước ra đây. Nào? Quay mặt về hướng Bắc... rùn người xuống... chân trái bước ngang về hướng Tây một bước... hai tay đưa lên hướng về phía trước...

Du hí Thản Thông

Sư cận thị, tin thí đem đến dâng một lô kính cận. Mỗi ngày Sư đem ra đeo một cái. Có vị Tăng hỏi:

- Sao Thầy đeo nhiều kính thế?

Sư đáp:

- À, đó là du hí cận thị thần thông.

Hôm sau, vị Tăng chơi nghịch giấu kín của Sư hết rồi hỏi:

- Sao Thầy không đeo kính?

Sư nói:

- À, đó là thần thông du hí cận thị.

Giải Thoát

Một Thiền sinh không chịu nổi những chuyện phiền toái trong viện.

Sư hỏi:

- Không đương nổi sao?

- Con chỉ đương giải thoát chứ không đương những chuyện bực mình.

Sư nói:

- Giải thoát thì vạn pháp còn đương nổi huống chi chỉ một chút bực mình!

Phước Đức

Có vị Tăng tinh tấn tu hành được nhiều người kính mộ. Ngày kia một bà thí chủ đến cúng dường:

- Mong Đại Đức hoan hỷ dung nạp tứ sự cúng dường này và xin Đại Đức ban cho con ít phước đức tu hành của Đại Đức.

Vị tăng nói:

- Tôi tự cột đã nhiều nay gắng mà mở chứ có phước đức gì đâu.

Phật Ở Đâu?

Những người theo văn minh khoa học vật lý không hiểu vì sao người ta niệm Phật. Họ đến tham vấn Sư:

- Không ai thấy Phật ở đâu sao người ta lại niệm?

Sư nói:

- Nếu có Phật ở đâu đó thì ai niệm làm gì.

Giải Thoát Hay Deo Mang

Hai thầy trò đi qua một vùng sa mạc, đệ tử ngộ ý:

- Thế gian chẳng khác sa mạc, nóng bỏng, khô khát. Xin Thầy dạy con điều thiện, giới luật, thiền định, thần thông, giáo lý, kiến thức... để con có thể giải thoát khỏi thế gian.

Lúc đó một đàn lạc đà đi qua trước mặt, vị Thầy chỉ đàn lạc đà nói:

- Có lẽ nào những con vật đáng thương sắp bị ngã quy vì trên lưng đã chất đầy những hàng hóa quý giá kia có thể ung dung tự tại được khi phải chất thêm nhiều hàng hóa nữa không?

- Thừa không.

- Cũng vậy, con vốn đã nặng nề với nhiều vô minh, ái dục chưa chịu buông xuống sao lại còn muốn học thêm?

Thượng Đế Còn Thương

Sư vào núi gặp một đạo sĩ chuyên tu Thiền định.

Sư hỏi:

- Ông chi tu tập Thiền định hay sao?

Đạo sĩ đáp:

- Vâng, tôi dùng hầu hết thì giờ để chuyên tâm Thiền định.

Sư lại hỏi:

- Hành trì như ông mang được gì và thấy thế nào?

- Tôi chỉ mong giải thoát và cũng đã được trú trong hỷ lạc nhất tâm. Nhưng thú thật nhiều khi cũng sanh làm biếng.

Sư nói:

- Thế là Thượng đế còn thương ông đấy!

Nam Mô Thường Bất Khinh

Nhiều vị Tăng bàn cãi về ý nghĩa một bài kinh, mỗi vị đưa ra một kiến giải khác nhau, ai cũng cho mình là đúng, kẻ khác sai. Cuối cùng họ nhờ Sư phân giải.

Sư chỉ ngâm bài kệ:

"Cũng chỉ một lời kinh
Tùy căn cơ sai khác
Kiến giải bất đồng tình
Nam mô Thường bất khinh"

Trà Đạo

Khách đến viếng một trà thất, chủ nhân tiếp đón theo nghi phong trà đạo Nhật Bản, khách thì lại cứ rót uống tự nhiên không theo luật lệ nào cả.

Chủ nhân liền thuyết trình về trà đạo, về cách pha trà và phong thái uống trà v.v...

Nghe xong khách nói:

- À, thì ra trà đạo là vậy. Tôi lại tưởng đạo trà là khát thì uống thôi chứ.

Rồi khách xuất khẩu ngậm:

"Xưa nay trà là đạo.
Khát cứ việc uống thôi.
Nghĩ thêm trà với đạo.
Đâu thượng trước đâu rồi!"

Tự Do Hay Trói Buộc?

Một Thiền sinh quen sống phóng túng, không chấp nhận được giới luật, nói với Sư:

- Ở đây tôi chỉ thấy toàn là luật lệ trói buộc, chẳng tìm thấy đâu là tự do giải thoát của Thiền.

Sư nói:

- Anh không thấy trong tướng dụng tự do là giới luật, trong thể tánh giới luật là tự do sao?

- Tôi không hiểu.

- Thế thì anh đã bị tự do trói buộc mất rồi!

Quở Trách Thiền Định.

Một Thiền sinh khác lại tinh tấn tham thiền nhập định đến quên ăn, bỏ ngủ. Sư trách:

- Anh tham thiền chỉ thêm dục vọng, không được gì đâu.

Ít hôm sau đi qua thiền đường, thấy Sư đang dạy một số tín đồ cách tọa thiền, anh ngạc nhiên hỏi:

- Hôm trước Thầy chống tham thiền, sao hôm nay Thầy lại dạy ngồi thiền?

Sư mắng:

- Ta quở trách anh tham thiền chứ đâu có quở trách Thiền định.

Nặng Ký

Thấy một tín đồ thường đến chùa bố thí cúng dường, tu tập Thiền định và học hỏi giáo lý rất siêng năng. Sư hỏi:

- Ông muốn cầu gì?

- Con muốn tích tập thêm công đức và hiểu biết để đến khi công đầy trí đủ thì đạt thành chánh quả.

Sư nói:

- Nếu vậy, lúc thành chánh quả chắc ông phải nặng ký lắm.

Mở Cửa Thiền Đàng

Các Thiền thần giàu lòng bác ái tâu với Thượng Đế:

-Nhân danh đức công bằng bác ái, xin Ngài mở cửa Thiên đàng cho tất cả chúng sanh, không phân biệt người lành, kẻ ác.

Thượng Đế phán:

-Không được, thưởng lành, phạt ác là định luật từ ngàn xưa.

Nhưng các Thiên thần cứ xin mãi Thượng Đế đành phá lệ mở cửa Thiên đàng cho kẻ ác cùng người lành được vào.

Chẳng bao lâu các Thiên thần phát hiện nhiều vật quý giá trong nước Trời bị mất cắp.

Con Người Thật

Có ông Tăng thuyết pháp rất tài nhưng giới luật rất bề bới. Tín đồ rất ngạc nhiên về con người đa diện ấy. Một người hỏi Sư:

-Đâu là con người thật của ông ta?

Sư nói:

- Con người thật nhập Niết Bàn rồi.

Tâm Như

Nhập Viện hơn mười năm chưa thấy ngộ. Một Thiền sinh đến yết kiến Sư:

-Tâm con vẫn động làm sao tịnh được.

Sư nói:

-Chớ nghĩ tới động, tịnh. Hãy nghe bài kệ:

"Nếu mắt con đã bình
Nhìn hoa đốm lãng xăng.
Thời mắt tỉnh hoa đến
Tâm Như mỉm nụ cười".

Thiền sinh trở về thất lâm bảm hoài:

-Tâm Như sao lại cười được kia?

Tạm Bợ

Vô Văn đang tưới phong lan, Đa Văn hỏi:

-Trồng làm gì thứ vô thường tạm bợ ấy?

Vô Văn nói:

-Nhưng nếu chúng đã thường thì tôi còn trồng làm gì nữa!

Được Cả Hai.

Một bà tín nữ vừa thờ Phật vừa thờ Thần tài.

Khách hỏi:

- Bà thờ Thần tài để làm gì?

Đáp:

- Dĩ nhiên là để cầu tài.

- Thế còn thờ Phật?

- Thì để cầu giải thoát.

Khách nói:

- Bà quả là có phép thần thông "phân tâm nhị dụng".

Bảo Vệ Đạo Pháp.

Sư hỏi một thanh niên mới xin nhập viện:

- Anh xuất gia với mục đích gì?

Thanh niên nói với vẻ nhiệt tình:

-Con muốn hoằng dương chánh pháp, bảo vệ đạo lý.

Sư nói:

- Rất tốt, nhưng anh đã thông suốt đạo lý chưa?

- Dạ chưa.

- Còn vô minh ái dục không?

- Dạ còn.

Sư nói:

- Vậy anh nên để Đạo pháp bảo vệ anh trước đã nhé.

Ba Vị Thần

Thần sáng tạo, Thần bảo trì và Thần hủy diệt là ba vị Thần nắm giữ vận mạng của muôn loài vạn vật.

Vào một thời cảnh chiến tranh, thiên tai bệnh tật phát sinh ra nhiều khiến chúng sanh chết vô kể, mùa màng khô cháy, nông cạn núi mòn. Vì vậy chúng sanh than oán Thần hủy diệt.

Thần thấy vậy nói với hai vị kia:

- Chúng sanh than oán tôi. Hơn nữa tôi làm việc cũng đã mệt, vậy để tôi ngủ một lát.

Nhưng chưa được bao lâu Thần đã bị đánh thức.

Thần sáng tạo nói:

- Bây giờ dưới trần lại than oán tôi, không những nạn nhân mãi đã lan tràn mà tất cả mọi vật đều đã đầy dẫy trần gian rồi.

Thần hủy diệt ngái ngủ hỏi:

- Thì anh ngưng sáng tạo đi chứ việc gì đến tôi.

Trong khi nguy kịch Thần sáng tạo vội vàng ngưng việc.

- Lập tức, dưới trần tất cả đều im lìm, bất động!

Minh Đức Thân Dân

Trong khi nhà Nho ai cũng muốn ra tay an bang tế thế thì thối tòi năng cho xứng bậc quân tử thì có một Nho sĩ lại lui về cuộc đất trồng khoai, sống đời bình dị, hòa mình với dân già cô cày. Bạn bè cho ông là thiếu nam nhi nên chế nhạo:

-Sao không đem sở học bình sinh mà "minh đức thân dân" lại chịu để mai một nơi quê mùa thảo dã?

Ông trả lời:

- Vật có gốc ngọn, việc có đầu đuôi, biết cái trước sau tức là gần đạo vậy. Người xưa muốn mình đức cho thiên hạ, trước phải trị quốc, muốn trị quốc trước phải tề gia, muốn tề gia trước phải tu thân, muốn tu thân trước phải chánh tâm, muốn chánh tâm trước phải thành ý, muốn thành ý trước phải trí tri, mà trí tri thì ở nơi cách vật, vì vậy tôi đâu dám theo ngọn bỏ gốc.

Triết Học Là Gì?

Để mở mang kiến thức cho Tăng chúng. Thầy Giám học mời một vị Giáo sư đến dạy môn Triết.

Sau nhiều giờ học, Vô Văn lòi Đa Văn ra góc vườn nói một cách phấn khởi:

- Đến nay tôi đã hiểu Triết học là gì rồi.

Đa Văn đang mù tịt cái môn quái đản này hăm hở muốn nghe.

Vô Văn nói:

- Có gì đâu, Triết học chỉ là hệ thống một mớ ngôn ngữ phức tạp nói về những điều rất giản dị.

Lục Hòa.

Tăng sĩ trong viện được Sư hướng dẫn tốt đẹp trong đời sống lục hòa. Nhiều người ca ngợi những lợi ích của tổ chức lục hòa như vậy.

Sư nói:

- Có lục hòa thì có lợi ích chứ không phải vì lợi ích mới có lục hòa.

Nghiệp Còn Nặng

Thấy bà tín nữ đem một lồng chim đến chùa Đa Văn mừng rỡ đón lấy toan phóng sanh. Bà tín nữ giằng lại, nói:

- Không phải tôi phóng sinh ở đây đâu. Tôi chỉ gởi đây rồi mai trở lại lấy.

- Chứ bà định làm gì với lòng chim đó?

Bà tín nữ giải thích:

- Chú không biết sao, ngày mai có lễ ở chùa dưới phố, tôi sẽ đem đến đó phóng sinh.

Đa Văn thở dài ngẫm nghĩ: "Phố cách đây cả trăm cây số lại phải đợi đến ngày mai, chắc nghiệp của bầy chim này còn nặng".

Đề Yên.

Hỏi: "Đạo Phật chủ trương "Thường tại luận" hay "Vô thường luận"?

Sư nói: - Đó là hý luận tà kiến.

Lại hỏi:

- Vậy đạo Phật chủ trương luận nào?

Sư đáp:

- Thôi hãy để các chủ trương và luận ấy qua một bên và hãy để yên cho cái gì vô thường tự nó là vô thường, cái gì thường tại tự nó là thường tại.

Giới Luật

Sư hỏi chúng về giới luật, Đa Văn thưa:

- Con nhớ Thầy dạy rằng: "Trong tương dụng tự do là giới luật, trong thể tánh giới luật là tự do".

Một đệ tử khác nói:

- Chính con phải tạo ra giới luật chứ không phải giới luật tạo ra con.

Có Thiền sinh thưa:

- Giới luật làm gì cho ràng buộc, chỉ giữ lấy tâm thôi.

Một chú tiểu nói:

- Sá gì một chút giới luật mà không chịu nổi.

Đa Trí thêm vào:

- Hễ giới luật giữ tròn thì tự nhiên tâm sinh định, chứ làm sao chỉ giữ tâm thôi được.

Vô Đắc nói:

- Chỉ cần té nhị một chút là được chứ giới tướng giữ sao mới gọi là tròn.

Vô Văn đứng dậy thưa:

- Bạch Thầy đã đến giờ lao tác, con xin phép đi tưới rau.

Sinh Lão Bệnh Tử

Sau nhiều năm tinh tấn tu hành, vị Tỳ kheo nọ vẫn không sao đạt được mục đích mà ông hướng đến là thoát ly sinh, già, đau, chết. Đang khi muốn nản thì Sư đến thăm. Vị Tỳ kheo hỏi:

- Làm sao thoát khỏi sinh, lão, bệnh, tử?

Sư đáp:

- Chỉ tội cho sinh, lão, bệnh, tử thoát không khỏi ông.

Không Dám Cầu Nữa.

Một cụ già đã 80 tuổi trong lúc hấp hối khẩn vái trời Phật cho sống thêm đến trăm tuổi. Lời cầu nguyện của cụ quả nhiên thành tựu, cụ được hồi sinh.

Nhưng ít năm sau, chẳng biết sau cụ lại khẩn vái:

- Thôi con đã tồn tới già, cúi xin Trời Phật xóa bỏ lời cầu trước của con, từ nay không dám cầu gì nữa.

Bình Đẳng Lợi Hòa.

Hỏi:

- Thế nào là bình đẳng lợi hòa?

Sư nói:

- Tranh phần là phi bình đẳng lợi hòa, đồng phần là tợ bình đẳng lợi hòa, nhường phần là chơn bình đẳng lợi hòa.

Sắc Tức Thị Không

Sư ghé thăm một vị Tăng nổi tiếng uyên thâm Phật Pháp và có nhiều sở đắc. Vừa thấy Sư, vị Tăng đã dùng phép thần thông ẩn hình đầu mắt.

Sư hỏi:

- Ông làm gì vậy?

Vị Tăng hiện hình cười:

- Đó là "sắc tức thị không".

Sư nói:

- Đã là "sắc tức thị không" lại còn phải biến mất làm gì.

Vị Tăng hỏi:

- Làm được không?

Sư đáp:

- Người không thấy Ta "sắc bất dị không" sao?

Hừ!

Sư đang làm vườn, Thiền sinh hỏi:

- Làm sao thoát khỏi nghiệp?

Sư đáp:

- Gió thổi lá bay.

Lại hỏi:

- Gió không thổi thì sao?

Sư nói:

- Mắc mớ gì ông.

Thiền sinh định hỏi nữa. Sư hừ một tiếng vác cuốc về chùa.

Thiền Trượng

Lần đầu tiên hỏi thiền, chàng võ sĩ bị Sư đánh cho mấy thiền trượng khi vừa đặt xong câu hỏi.

Lần thứ hai đến hỏi thiền, anh ta lại bị một trận đòn nên thân khi chưa kịp đặt câu hỏi.

Lần thứ ba đến hỏi thiền, anh ta thủ sẵn một cây gậy còn lớn hơn gậy thiền của Sư,

Sư nói:

- Người có cây gậy lớn thế kia sao còn đến học thiền trượng của ta.

Xin Hoãn Lại.

Một tục gia đệ tử đến bái yết Sư, hỏi:

- Con tu hành đã lâu không biết bao giờ mới đạt được Niết Bàn?

Sư nói:

- Còn lâu lắm.

Nghe vậy người đệ tử vô cùng thất vọng.

Sư lại nói:

- Nhưng người muốn Niết Bàn ngay thì có khó gì.

Bây giờ người đệ tử lại hoảng hốt thưa:

- Không được, con chưa thể thu xếp việc nhà xong đâu.

Trường Cửu.

Khách đến viếng. Sư pha trà mời khách vô ý đánh rơi cái tách cổ quý già vỡ tan nên tỏ vẻ hối tiếc:

- Đáng tiếc là đã giữ từ đời Khang Hy đến nay mà vẫn không thể trường cửu được.

Sư nói:

- Ông tưởng cái gì lâu dài mới là trường cửu sao?

-ooOoo-

[Đầu trang](#) | [01](#) | [02](#) | [03](#) | [Mục lục](#)

Chân thành cảm ơn Đại đức Giác Đồng đã gửi tặng phiên bản vi tính (Bình Anson, tháng 04-2001).

[\[Trở về trang Thư Mục\]](#)

update: 19-04-2001

**Vi Tiểu
Huyền Không Tử**

[03]

-ooOoo-

Nam Mô A Di Đà Phật

Sư ra vườn thấy một chú tiểu vừa tưới rau vừa lầm bầm đọc cái gì trong miệng có vẻ thành tâm lắm.

Hỏi:

- Con lầm nhầm cái gì đó?

Chú tiểu thưa:

- Con đang niệm "Nam Mô A Di Đà Phật".

- Thế con tưới cây thì sao?

- Dạ, đó cũng là "Nam Mô A Di Đà Phật".

Xuất Môn

Một Sa di đang miệt mài nghiên cứu cuốn "Diệu Pháp nhập môn".

Sư nói:

- Học xong cuốn đó ta sẽ cho học "Diệu Pháp xuất môn"

Sa Di ngạc nhiên thưa:

- Bạch Thầy, nhập được môn này đã là quý sao lại xuất?

Sư nói:

- Bởi vậy người ta mới nói nhập môn đã khó mà xuất môn lại càng khó hơn

Thánh Không Biết Đau

Người ta kể rằng chủ của nhà Hiền triết Épictète đối xử với ông rất tệ. Ông ta cho vịn chân Épictète để tiêu khiển. Nhà Hiền triết bảo:

- Nếu Ngài tiếp tục thì chân tôi sẽ gãy.

Nhưng người chủ vẫn tiếp tục và chân ông gãy thật. Épictète ôn tồn nói:

- Đây, tôi nói có sai đâu.

Nghe câu chuyện ấy một Thiền sinh muốn thử xem thấy mình có thật đạt đạo như nhà Hiền triết Hy Lạp ấy không. Cơ hội đến, nhân Sư đang ngủ, anh chụp lấy chân vặn mạnh. Sư tỉnh dậy quát:

- Đau! Đau! Buông ra!

Chàng Thiền sinh thất vọng nói:

-Còn đau thì đâu phải là đạt đạo.

Sư cũng thất vọng nói:

- Chứ người muốn đắc cái đạo vô tri giác ấy sao.

Làm Chủ.

Chủ nhân một đại xí nghiệp tư doanh, xuất gia vào viện hơn một năm. Ông rất tinh tấn. Ai cũng nghĩ là ông sẽ thành công trên đường đạo. Nhưng một hôm ông đến yết kiến Sư:

- Con đã cố gắng tự kiểm soát một cách nghiêm ngặt nhưng vì sao chưa làm chủ được thân tâm?

Sư vỗ bàn quát:

- Người đã quen cái thói làm chủ mất rồi!

Quên Hết Rồi

Thấy Sư ốm yếu, một võ sư thái cực quyền đến đề nghị Sư luyện tập môn võ siêu đẳng ấy. Sư luyện tập một thời gian và quả nhiên thấy sức khỏe tiến triển khả quan.

Một thời gian sau võ sư trở lại thăm, thấy Sư ốm yếu như cũ, hỏi:

- Thầy không luyện tập nữa sao?

Sư nói:

- Tôi quên hết rồi.

Sao Lại Hỏi Tôi.

Hỏi:

- Thức, tâm, ý, tịnh, trí khác nhau thế nào?

Sư nói:

- Cái đó anh phải tự hỏi anh, sao lại hỏi tôi?

Người Chữa Bệnh hay Bệnh Chữa Người?

Một bác sĩ y khoa khuyên một sinh viên nên học ngành y để chữa bệnh cứu nhân độ thế. Sinh viên nói:

- Tôi không cho rằng chữa bệnh là hoàn toàn cứu nhân độ thế.

Bác sĩ:

- Anh có thể thấy người ta bệnh mà không tìm cách cứu chữa sao?
- Có chứ, nhưng bác sĩ không thấy chính bệnh cũng cứu chữa con người hay sao?

Tội Nhân

Ba tội nhân bị quỷ dẫn tới trước điện Diêm Vương vì tội sát sanh, trộm cắp, dối trá lật lường.

Diêm Vương hỏi tội nhân thứ nhất:

- Ngươi có nhận tội không?

Y khẳng khái cãi:

- Tôi không làm gì có tội cả.

Diêm Vương bảo quỷ sứ áp giải y đi và ra lệnh:

- Tội làm ác cộng với tội chối lỗi. Trừng phạt nó gấp đôi cho ta.

Diêm Vương quay qua tội nhân thứ hai:

- Ngươi biết tội chưa?

Tên này run sợ thưa:

- Con biết lỗi xin Đại Vương tha tội.

Diêm Vương sai quỷ sứ giải đi:

- Nó biết tội nhưng sợ đền tội. Hãy trừng phạt nó vừa phải.

Diêm Vương quay qua tội nhân thứ ba:

- Còn ngươi thì sao?

Tội nhân này bình tĩnh nói:

- Tôi quả có tội, xin nhận hình phạt.

Diêm Vương cười ha hả nói:

- Thế thì tội gì, ngồi đây uống trà đã.

Làm Lỡ.

Có ông Tăng hoàn tục, sống với vợ con rất cơ cực kham khổ.

Trước kia ông là một vị giảng sư nổi tiếng có đông đảo tín đồ ngưỡng mộ và sống rất sung túc. Nhưng một biến cố xảy đến ông phạm giới luật và phải hoàn tục.

Thấy ông sống quá khiêm tốn và kham khổ có người tò mò hỏi:

- Vì sao ông không vượt được lỗi lầm để phải chịu hoàn cảnh thế này.

Ông nói:

- Quà là tôi có lỗi lắm, nhưng cũng nhờ vậy tôi mới thấy được con người thật của mình.

Tránh Ra

Hai chàng thanh niên trí thức đang tranh luận sôi nổi giữa đường. Họ bắt đầu quan điểm về nguyên nhân của hiện tượng giới.

Một người theo Thiên Chúa giáo quả quyết:

- Tất cả đều do ý của Chúa Trời.

Người kia theo Phật giáo cãi lại:

- Đó chỉ là hiện tượng của Phật tánh.

Lúc ấy chú tiểu Vô Văn đang đẩy xe củi về chùa, thấy hai thanh niên cãi nhau mãi không chịu tránh đường, chủ đẩy xe bừa tới và la lớn:

- Tránh ra mau, không thì bị xe ủi, lại than Trời trách Phật!

Không Biết Từ Đâu.

Mỗi bản khoán của Y là: "Không biết từ đâu sinh ra và chết sẽ đi về đâu?". Đã từng tìm đến nhiều nhà học giả, triết gia, giáo sư, tu sĩ hy vọng có được một giải đáp thỏa đáng nhưng Y đều thất vọng, càng thất vọng vấn đề càng ám ảnh Y đến độ thần thờ. Y đi từ đường này qua đường khác mà không biết mình đã đi qua những đâu và sẽ đi đâu.

Một hôm đang đi lẩn thẩn qua một xóm lao động, bỗng Y đụng phải một bà lão bán hàng rong làm đổ tung gánh hàng. Bà lão nổi tam bành lực tặc chỉ vào mặt Y mắng:

- Đồ cái thứ vất vợ vất vương, mắt hồn mất vía, có mắt không biết thấy đâu, có chân không biết đi đâu. Thứ đồ chết non chết dịch. Thứ đồ không biết từ đâu sinh ra mà làm gì như vậy...

Nghe đến đó chàng thanh niên hoát nhiên đại ngộ.

Đã Muộn Rồi

Hỏi:

- Có cần phải tinh thông ba tạng giáo điển mới hành đạo được không?

Sư giảng:

- Xưa các đệ tử Phật chỉ nghe một câu kệ mà dụng một đời không hết. Về sau những pháp môn dạy cho mỗi căn cơ khác nhau đều được hệ thống hóa, phân tích chi lý, phân chia thành bộ, kết hợp thành chương gọi là Tam Tạng. Chẳng khác Y điển ghi hết thuốc hay bệnh lạ hoặc sách dạy nấu ăn ghi chép các món cao lương mỹ vị trên đời. Những sách ấy quý giá thật nhưng đang khi bệnh sẵn có thuốc hay lại đòi học cho hết bệnh và thuốc trên đời ta e đã muộn! Lại như đang khi cơn đói sẵn có cơm ngon đợi gì phải học cho hết các món sơn hào hải vị!

Ngón Tay Quá Lớn

Một học giả đến thăm Thiền viện thấy đa số tăng chúng có vẻ què mùa, chất phác thì có ý khinh thường. Thịnh thoảng ông đưa ra những vấn đề cao xa trong các luận phái Phật giáo để thảo luận nhưng Tăng chúng chẳng mấy quan tâm. Cuối cùng ông trách Sư:

- Sao Thầy chẳng dạy Tăng chúng kinh luận gì hết?

Sư nói:

- Ông chỉ thấy danh mà không thấy thực, thấy tướng mà không thấy tánh.

- Sao lại không, tất cả Kinh Luận đều phân biệt danh - thực, tướng - tánh, sắc - không, sinh - tử, Niết - Bàn, chân đế - tục đế, hữu - vô v.v... không học sinh luận thì làm sao hiểu được.

Sư than:

- Ôi! Quả là ngón tay của ông đã lớn hơn mặt trăng mất rồi!

Học Nghe

Người cha dẫn đứa con vào chợ. Khi trở về người con hỏi:

- Cha dẫn con đến đó làm gì?

- Để con nghe.

Người con bực tức nói:

- Nghe làm gì những chuyện rau cải, muối dưa, mắm rẻ đó. Phải chỉ cha để con đi nghe buổi diễn thuyết của nhà Triết gia vừa mới từ Đức qua có hơn không?

Người cha thở dài nói:

- Sự thật không thích nghe, lại thích nghe những chuyện nhảm nhí!

Không Có Số

Trong khi nghiên cứu các Luận tông, Đa Trí không hiểu vì sao theo Duy thức chỉ có tám thức mà Vi Diệu Pháp (A Tỳ Đàm) lại có đến 121 tâm. Duy thức nói 51 tâm sở, Vi Diệu Pháp nói 52. Duy thức có 11 sắc pháp, Vi Diệu Pháp có 28. Duy thức có 6 vô vi pháp, Vi Diệu Pháp chỉ có 1 Niết Bàn.

Đa Trí suy nghĩ mãi không hiểu sao con số tâm của mỗi luận bất đồng, xin Sư giảng giải.

Sư nói:

- Tâm của các luận sư có số nên mới bất đồng, còn tâm ta không có số lượng, biết tính ra sao?!

Đúng Là Chông Chặt

Sư đi qua lớp học trong viện, vị giảng sư đang giảng về ngũ uẩn cho các học Tăng.

Một học Tăng đứng dậy hỏi:

- Uẩn nghĩa là gì?

Giảng sư giải thích:

- Uẩn là chồng chất, là rối bời một đồng, là đầu thượng trước đầu, tuyết thượng gia sương...

Sư dừng lại nói:

- Quá là đúng chồng chất đấy!

Thập Nhị Nhân Duyên

Mặc dù đã đọc đi đọc lại nhiều lần cuốn "Thập nhị nhân duyên", anh ta vẫn không hiểu. Anh đến tham vấn Sư:

- Xin Thầy chỉ dẫn cho phép Thập nhị nhân duyên.

Sư nói:

- Anh vừa bỏ mất một bài thập nhị nhơn duyên.

Tưởng Sư vừa giảng xong bài pháp đó mà anh không đến kịp, chàng thanh niên đành để dịp khác.

Một tháng sau anh trở lại xin học Thập nhị nhơn duyên. Sư nói:

- Anh lại vừa bỏ mất một bài Thập nhị nhơn duyên.

Kinh Pháp Hoa

Trước cảnh ly loạn đời khổ xảy ra khắp thế giới, dân chúng đâm ra tinh tấn trì tụng kinh Pháp Hoa, tin rằng nhờ thọ trì đọc tụng Kinh Pháp Hoa mà tai qua nạn khỏi. Nhiều người thành tâm quả được như ý. Trong số đó có bà tín nữ thường đến trình Sư những linh nghiệm mà bà đạt được.

Sư cười không nói gì.

Khi bà tín nữ ra về, chủ tiểu thị giả nói với Sư:

- Bạch thầy, tội nghiệp bà ta chưa hề thấy Kinh Pháp Hoa thì còn nói gì đến đọc tụng và linh hiển!

Sư cũng cười không nói gì cả.

Có Mất Mát Gì

Sư đang đi kinh hành. Một đệ tử hỏi:

- Làm sao thấy được chân tướng của vạn pháp?

Sư đáp:

- Bỏ ý muốn ấy đi.

- Không muốn thấy làm sao thấy được?

Sư mắng:

- Người không thấy thì chân tướng có mất mát gì đâu.

Sa Đọa

Một vị Tăng trẻ ưa thích sở học ba hoa đề cao các luận A Tỳ Đàm Duy Thức, Trung Quán, và Triết học Đông Tây.

Sư nói:

- Các con có biết không, trình tự sa đọa của văn hóa là từ không còn khả năng sống đạo đưa đến đạo lý. Từ không trực nhận giáo lý đưa đến Triết lý, từ không thông hiểu triết lý đưa đến triết học. Triết học đã thành hình là sự sống đạo đã mất vậy.

Thiền Định Lâu Nhất

Sư hỏi các đệ tử lại hỏi:

- Trong các con, ai hành thiền định được lâu nhất?

Đệ tử thứ nhất hăm hở trình:

- Con có thể nhập định được bảy ngày.

Đệ tử thứ hai thưa:

- Con được năm ngày.

Đệ tử thứ ba nói:

- Con được một ngày

Đệ tử thứ tư bạch:

- Con nhập định được hai giờ thôi!

Đệ tử thứ năm nói:

- Con chỉ được nửa giờ thôi.

Người thứ sáu thưa:

- Thầy ơi! Con chịu thua các sư huynh rồi. Con không nhập định được. Nhiều lắm là con chỉ biết con đang thở từng hơi thở mà thôi.

Sư nói:

- Thế mà con thiền định lâu nhất đó.

Tối Thượng Thừa

Một tục gia đệ tử đang chuyên tâm nghiên cứu về quá trình lịch sử hình thành, phát triển và nội dung các học phái Phật giáo, đến hỏi Sư:

- Thưa thầy, Đại thừa là gì?

Sư nói:

- Là dư nhiều.

Lại hỏi:

- Còn Nguyên thủy và Tiểu thừa?

Sư nói:

- Thời này hầu hết là Đại thừa, Tiểu thừa còn hiếm có, nói gì đến Nguyên thủy.

- Thầy nói vậy, sao hiện nay vẫn còn phái Nguyên thủy?

Sư nói:

- Đó là Tội thượng thừa chứ không phải Nguyên thủy đâu.

Một lát sau người đệ tử như hiểu ra điều gì, hỏi:

- Có phải ý Thầy muốn nói Tội thượng thừa là dư quá nhiều không?

Sư đưa thiền trượng lên quát:

- Người chớ có lảm chuyên.

Vẽ Rắn Thêm Chân

Có người đến biểu Sư một bức tranh vẽ Đức Phật trên đường từ Bodhigaya (nơi thành Đạo) đến thành phố Caya. Tranh mô tả Đức Phật hào quang chiếu sáng, dung sắc thù thắng, y vàng rực rỡ đang đứng trên tòa sen nói chuyện với Đạo sĩ Bà La Môn Upaka giữa con đường mòn trong cánh rừng u tịch.

Sư nói:

- Đức Phật sau sáu năm khổ hạnh, y áo bạc màu, hình dung gầy yếu, râu tóc chưa cạo và đầu đội trời, chân đạp đất đến nỗi Đạo sĩ Upaka còn nhận lầm Ngài là bác nhà quê thì đâu phải là Vị Phật này. Chắc là họa sĩ vẽ rắn thêm chân rồi đó.

Ưu Sinh

Nói đến Phật giáo là người ta nghĩ đến thiền định, dù là thiền xuất hồn, soi kiếp, nhập điện, khí công, yoga, niệm Phật, niệm chú hay luyện đơn gì cũng được .

Những tín đồ Phật giáo Theravada thì luôn luôn hãnh diện là giữ đúng nguyên tắc truyền thống. Có lần hành giả hỏi Sư:

- Con hành đúng thiền định chính truyền vậy có được sinh về cõi Hữu sắc hoặc Vô sắc không?

Sư hỏi:

- Ông hành như thế nào?

- Dạ, niệm "Araham".

Sư nói:

- "Araham" là vô sinh mà sao ông lại muốn sinh?

Cầu An Cầu Siêu

Hỏi:

- Cầu an, cầu siêu có thật được lợi ích không?

Sư nói:

- Có chứ! Nhưng không cầu thì lợi ích hơn.

Niết Bàn

Một vị Tăng hỏi:

- Tôi đã học hết Tam Tạng tướng đã thông hiểu Phật Pháp thế mà dù đã hành đủ pháp môn vẫn chưa thấy Niết Bàn, biết phải làm sao?

Sư nói:

- Niết Bàn là an tĩnh (Santi), là nguội lạnh (Sita) mà ông lại bồn chồn nóng nảy thế thì làm sao mà đạt cho được?

Thực Sự Hành

Nhiều Tăng Ni và Phật tử rất ham chuộng môn mà họ gọi là Siêu lý học (Abhidhamma), cho rằng người học môn này như cá lội trong biển, còn học Kinh (Sutta) và Luật (Vinaya) như cá lội trong ao, hồ, sông, rạch mà thôi.

Một học viên Siêu Lý đến hỏi ý Sư về ví dụ trên. Sư nói:

- Đó không phải là ý kiến của ta nên ta không bàn đến. Nhưng ta biết còn có một môn mà người học có thể biến hóa vô cùng, dung thông vạn pháp.

Cậu học viên trở mắt hỏi:

- Dạ môn gì mà siêu dữ vậy?

Sư nói:

- Đầu có siêu, đó chỉ là môn thực sự hành.

Dịch Lý

Khách hỏi:

- Làm sao để thông được dịch lý?

Sư nói:

- Ông khát nước không?

Khách gật đầu, Sư pha trà đưa cho khách nói:

- Đó là dịch lý

Khách lại hỏi:

- Nhưng tôi muốn biết những nguyên lý dịch lý để tiên đoán tương lai kia.

Sư lắc đầu:

- Đạo dịch ngay đây chưa thấy thì thấy xa hơn để làm gì!

Lại Xen Vào

Nghiên cứu Kinh Lăng Nghiêm trên 20 năm ông ta vẫn chưa thông câu "động tịnh nhị tướng liễu nhiên bất sinh" trong pháp môn "nghe" của Đức Quán Thế Âm. Hỏi thì Sư chỉ nói:

- Không suy nghĩ.

Lại hỏi:

- Động tịnh không hiểu làm sao hiểu được "Tịch diệt hiện tiền"?

Sư nói:

- Ông lại định xen vào nữa.

Xa Nhất

Một hành giả lo lắng hỏi:

- Tôi nghe một pháp sư giảng rằng: "Niết Bàn là nơi xa nhất". Nếu vậy biết khi nào mới tới được?

Sư nói:

- Tôi cũng nghe nói rằng: "Cái tâm nhanh nhất". Vậy Niết Bàn có xa cũng đâu có gì đáng ngại.

Hành giả vẫn còn phân vân:

- Làm thế nào đi đến được mục đích ấy?

Sư nói:

- Thật ra tất cả Chân lý trong đời sống như khổ, tập, diệt (Niết Bàn), đạo v.v... đều nằm trong cái thân một tướng của ông chứ có đâu mà xa. Thôi chớ có nói đi với đến nữa, hãy nghe bài kệ của ta:

"Mục đích có sẵn rồi.
Nào phải vọng xa xôi.
Dậm trình thông dòng bước.
Hoa trắng nở ven đời".

Tình Thương

Sư dạy chúng:

- Các con không được khinh xuất bất cứ điều gì. Phải có lòng trân trọng yêu thương muôn loài vạn vật dù là chúng hữu tình hay loài cỏ đá.

Hôm sau có người đến báo tin một thành phố nọ bị động đất chết hàng vạn người. Sự chẳng tỏ ra xúc động lúc nào.

Vô Văn hỏi Đa Văn:

- Vì sao Thầy bảo yêu thương cô đá mà lại không một chút trắc ẩn khi nghe hàng vạn người chết kia?

Học Và Làm

Đa Trí là chú tiểu ham học nhất trong viện, hầu hết kinh luận chú đều học qua. Không những thế chú còn nghiên cứu các Tôn giáo, Triết học và các ngành văn hóa, nghệ thuật nữa.

Trái lại Vô Văn thì chỉ ưa làm, trong viện chú đảm trách hầu hết công việc khó nhọc nhất.

Tuy vậy hai chú rất thân nhau.

Đa Trí nói:

- Hiểu biết trăm kinh ngàn luận không bằng tự hiểu biết mình.

Còn Vô Văn thì nói:

- Việc làm tuy nhiều nhưng chung quy cũng không qua một niệm.

Nhân đó Sư khen ngợi hai chú và dạy chúng:

- Kinh sách không có tội, tội chỉ ở nơi người nô lệ vào sách. Việc làm không có tội, tội chỉ ở nơi người đắm chìm vào việc.

Nhớ Kỹ Quá.

Thiền sinh hỏi:

- Thưa Thầy, Thiền sư nào nói: "Bình thường tâm thị đạo"?

Sư đáp:

- Tổ Huệ Năng.

Chú tiểu thị giả đỉnh chính:

- Thưa Thầy đó là lời của Mã Tổ ghi trong "Giang Tây Mã Tổ Đạo Nhất Thiền Sư ngữ lục".

Sư cười ha hả nói:

- Con nhớ kỹ quá!

Ngàn Tay Ngàn Mắt

Một đệ tử hỏi:

- Ngàn tay ngàn mắt của Đức Quán Thế Âm như thế nào hả Thầy?

Sư đáp:

- Nóng lạnh, đói no, vui buồn, mừng giận, đẹp xấu, dở hay, phải trái cho đến trăm ngàn chuyện người đều hay biết đó là ngàn mắt. Lâm lụng, đi đứng, ngủ nghỉ, nói năng, suy nghĩ, tạo tác, động tịnh cho đến trăm ngàn việc người đều làm được đó là ngàn tay.

Hư Hổng

Vị Tăng đang xem kinh.

Sư hỏi:

- Kinh gì đó?

Vị Tăng đáp:

- Kinh "Trường lão Tăng kệ", những bài kệ chứng đạo của các bậc Thánh Thánh Văn Đề Từ Phật.

Sư nói:

- Hư thân đây!

Vị Tăng ngạc nhiên:

- Không lẽ các bậc Thánh cũng hư?

Sư đáp:

- Thánh không hư nhưng ông muốn làm Thánh thì lại hổng.

Nghe Sao Để Vậy.

Những câu chuyện "Vi tiểu" trong Đạo tràng chẳng bao lâu được truyền ra bên ngoài. Có người khen là thâm trầm, có người khen nhờ đó mà được khai mở, có người bảo là phá chấp, có người cho là bí hiểm, cũng có người mù tịt chẳng biết sự lý thế nào, hoặc có người trách là bất kính với Phật Pháp...

Vì thế nhiều người đến gặp Sư với thái độ khác nhau. Người thì cung kính, người thì tìm hiểu, người thì tranh luận...

Có lần khi người ta nhắc lại một câu nói của Sư thì Sư ngạc nhiên:

- Ủa, hình như hôm đó tôi nói với một người khác kia mà!

Lần khác Sư bảo:

- Nói cho vui vậy mà, ông để ý làm gì!

Có lần Sư nói:

- Thôi đừng có tin nhầm.

Lần khác Sư lại nói:

- Nghe sao để vậy không được à?

Nhưng cũng nhiều lần Sư chỉ cười không nói gì cả.

- Hết -

-ooOoo-

[Đầu trang](#) | [01](#) | [02](#) | [03](#) | [Mục lục](#)

Chân thành cảm ơn Đại đức Giác Đồng đã gửi tặng phiên bản vi tính (Bình Anson, tháng 04-2001).

[\[Trở về trang Thư Mục\]](#)

update: 19-04-2001